

rekonstrukce interiéru a expozice muzea a galerie orlických hor

architektonická zpráva

David Vávra

leden 2012

Zadání

Vyřešit nové uspořádání výstavních ploch při relativním zachování původní koncepce s tím, že výstavní možnosti budou rozšířeny o místnosti v podkroví. Současně probíhá rekonstrukce muzea, takže je nutné oba projekty mezi sebou sladit.

Architektonické řešení

Hlavní snahou bylo ve vzájemné architektonické vazbě spojit náročný výstavní program s novou lehkou koncepcí, tedy odhmotnit výstavní vitríny, jenž byly zatěžkány tmavými na sebe upozorňujícími sokly a nadpražími.

Logicky provázat jednotlivé místnosti, aby návštěvník nenásilně procházel historickým vývojem krajky pouze nadnášen její jemnou vzdušnou strukturou. Do programu klasického muzea byly v komponovány interaktivní prvky jako dílna v podkroví, nebo i možnost zřízení improvizované divadelní scény tamtéž.

Dispoziční řešení

Přízemí

Současný vstup přes obchod se nám nejeví příliš šťastný. Obnovili bychom logický hlavní vstup přes důstojná hlavní vrata, jenž navazují na průjezd, který je navíc dekorovaný bohatou štukaturou. Právě její zákruty v nás navozují pocit vnímat spletnost a skryté stínové příběhy krajek.

Aby však byla možnost prodeje vstupenek z obchodu, bude zde umístěna kamera, sledující hlavní vstupní dveře do expoziční části muzea.

Dále bychom v rámci průjezdu výtvarným způsobem řešili orientaci návštěvníků. Od stropu zavěšujeme průsvitné perspexové desky, které budou opatřeny tiskem upomínající na dekorativnost krajky. Tímto způsobem by měly být označeny vstupy do muzea, ale i možnost relaxace na pobytové zahradě. V přístupové chodbě je nově zřízen výtah a osazeny uzamykatelné skříňky. Stávající dveře toalety v průjezdu navrhujeme polepit tapetou se zvětšeným krajkovým vzorem.

Proti schodišti do patra je umístěn vstup do galerie určené pro různé výstavy. Zde jsou po podélných stranách osazeny pevné vitríny s plným soklem a horním nadpražím. Vitríny jsou tvořeny průhledným perspexem, který je fixován do subtilních úchytů, otvíravé části jsou zavěšeny na pantech. V horní části vitríny je umístěn rastr pro navazování exponátů, sokl je zvýšen než dno vitríny, tím zakrývá směrovatelné reflektorky. Obdobné vitríny jsou umístěny v celé expozici, liší se pouze půdorysně.

Před okny jsou výstavní panely pro instalaci grafiky, ale i pro trojrozměrné exponáty. Tyto panely jsou zavěšeny na ocelových táhlech s pojezdy do kolejnič ve stropu místnosti. Uprostřed této místnosti jsou čtvercové, rozebíratelné vitríny.

Vlastní expozice začíná za dvoukřídlými dveřmi. Zde je dispozice téměř totožná s minulým řešením, pouze vitríny jsou nahrazeny novými /již popsanými/. V části do zahrady je v okně umístěn průsvitný panel, umožňující prozáření exponátů přírodním světlem.

1. patro

Zde je hlavní těžiště expozice, do které vstupujeme dvou křídlými dveřmi. Vstupní část je propojena s výtahem, který je oddělen chodbou s prosklenými dveřmi. V chodbě jsou od stropu zavěšeny dva perspexové poutače (obdobné poutačům v průjezdu). Proti proskleným dveřím vedoucím k výtahu je v nise osazena vitrina s obecnými informacemi.

Vpravo od vstupu do expozice je umístěna hluboká vitrina se zabudovaným přehrávačem filmů. Proti vstupu nás vítá vitrina se zásadním dílem charakterizujícím svět krajky. Vpravo od ní je částečně skryta projekce s filmem o historii krajky. Diváci jsou posazeni do polozavřené místnosti, jenž je ozvučena tak,

aby tóny a hlas filmu nerušil ostatní návštěvníky a naopak návštěvníci zase nejsou viděni přes komínové těleso a vestavěnou vitrínu. Ústřední výstavní prostor celé expozice se rozvíjí na celou šíři půdorysu. Vzdušnému pocitu vznášející se krajky je přizpůsoben půdorys a to tím, že prostoru dominuje pět poloválců, na které navazují další vitríny rovnoběžně probíhající se stěnami. Kvůli odlehčení místnosti je osově uprostřed vkomponováno půlkruhové sezení, nejen kvůli tichému spočinutí uprostřed největší expozice, ale i kvůli průhledu na náměstí, které je dalším stále se proměňujícím zážitkem muzea. Návštěvník si plně uvědomí, že není v nějakém krajském městě, ale právě ve Vamberku, který se stal domovem této jedinečné výtvarné disciplíny. V komornější místnosti, přiléhající k výstupu jsou tři zabudované vitríny, přičemž jedna může fungovat pro krajku nainstalovanou v hlubokém prostoru.

2.patro – podkroví

Nové výstavní prostory jsou zřízeny v místech bývalých kanceláří a skladů. Opět lze do této části expozice vstoupit bezbariérově. Chodbu, vedoucí k výtahu, možno využít jako prostor pro obměnitelné výstavy.

Vstup do hlavního výstavního sálu tohoto patra je umístěn proti schodišti. Půdorys sálu s vitrínami vychází ze ctění tří arkýřů, které koncepci přináší hlavní výtvarný podnět. Obdobně jako v hlavní výstavní síni o patro níž je i zde umožněn pohled na náměstí dvěma krajními okny s půlkruhovým sezením. Uprostřed prostoru jsou tři kruhové přemístitelné vitríny. Dílna je oddělena posuvnými dveřmi od hlavního výstavního sálu a lze ji také využít jako případnou scénu divadla. Součástí dílny je stylizovaná komůrka původní tvorby krajek. Proti dílně na druhé straně je prostor s dvěma pracovními místy s počítači a dále část expozice využívající zbytkových objemů sedlové střechy. Počítá se s tím, že trámy budou zakryty SDK, aby nerušily jemnou strukturu krajek. Podobně je koncipována i sousední místnost s vitrínou využívající volný prostor krovu. Zde je také umístěna v blízkosti komínového tělesa ve vitríně krajka dosahující až 4m na výšku.

Poznámka

Neboť v současnosti probíhá (bohužel pouze částečná) rekonstrukce celého objektu, je nutné vést koordinační schůzky a stavební práce posuzovat z pohledu interiéru.

Velice specifickou oblastí jsou podlahy a jejich až pietní zachování a restaurátorská obnova tam, kde stav dovolí. V ostatních prostorách dojde k výměně (OSB desky + koberec). Stejně také mají být využívány profilované dveře, mnohdy sesazovány do dvoukřídlových dveří. Nutná je rovněž repase stávajících oken a výkladců.

Některá akumulární kamna mají být přenesena i do nového řešení v závislosti na technickém stavu. Ta s historickým výrazem by měla být zachována především v části expozice.

David Vávra
31.1.2012